

Vriendenkring Noordzee-Aquarium Oostende

V.Z.W.

(volwaardig afgekort V.N.A.O.-v.z.w.)

(Bestemming)

Driemaandelijks tijdschrift - 4de trimester 2004 - nr. 58
Afgiftekantoor Oostende 1

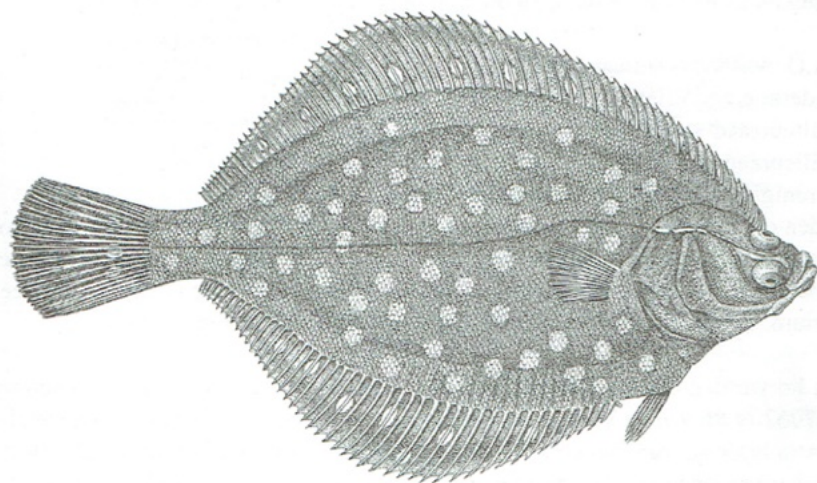

FIG. 219. — *Pleuronectes platessa* LINNÉ (d'après DAY).

Pladijs uit Poissons Marins van Max Poll-1947

In dit nummer :

Postzegelreeks Noordzeevissen - Groepsreis naar Zeeland - Zeeuws Maritiem Muzeum
Vlissingen - Op de vismarkt ben ik geboren - 9^{de}Vissersfeest - Schol of pladijs - Erfelijke
aanleg schol verandert - Jonge schol trekt eerder naar open zee
Door de golven met de sleepboot "Zeehond" - Oostendse kustvissersvaartuigen -
De havens in het Vlaams regeerakkoord

De Vriendenkring van het Noordzee-Aquarium Oostende werd gesticht op 1 juli 1990 als feitelijke vereniging. Op 24 februari 1997 werd de feitelijke vereniging omgevormd tot een vereniging zonder winstoogmerk volgens de wet van 27 juni 1921. De statuten verschenen in het Belgisch Staatsblad op 24 april 1997 in de bijlage onder het nummer 5954 blz. 3308 en 3309

De vereniging : « V.N.A.O. -V.Z.W.»

heeft volgens art.3 van de statuten volgende doelstellingen:

1. Een beweging op gang te brengen ten gunste van het Stedelijk Noordzee-Aquarium Oostende en alles te doen wat van aard is om de publieke belangstelling ervoor te stimuleren.
2. Bij te dragen tot het verrijken van het patrimonium van het Stedelijk Noordzee-Aquarium Oostende
3. Voor haar leden natuur- en milieu-educatieve programma's uitwerken in verband met de fauna en flora van de zee.
4. Het bevorderen van de maritieme cultuur. Zonder dat deze opsomming beperkend is organiseert zij volgende activiteiten : studies, voordrachten, excursies, tentoonstellingen, uitgaven van drukwerken enz.

De vereniging mag alle handelingen verrichten die rechtstreeks of onrechtstreeks met de verwezelijking van haar doel te maken hebben.

V.N.A.O.-V.Z.W. is lid van :

De Federatie der Vrienden van de Musea van België

De Cultuurraad van Oostende

De Milieuraad van Oostende

De vereniging telde op eind december 2001 : 786 leden

De leden ontvangen het driemaandelijks contactblad en genieten gratis toegang tot het Aquarium en ook de andere stedelijke musea. Dit wordt toegestaan door het Stadsbestuur Oostende op vertoon van de lidkaart Vriendenkring Noordzee-Aquarium. Leveranciers van zeebiologisch materiaal hebben gratis toegang.

U kan lid worden door overschrijving van een jaarlidgeld van 7 euro op rekening 280-0706209-86 van de Vriendenkring Noordzee-Aquarium Visserskaai Oostende. Een extra bijdrage van steunende leden is van harte welkom. Een reeks adverteerders schenken onze vereniging hun vertrouwen en steunen aldus de werking. We danken ze van harte en bevelen ze allemaal warm aan. Het Noordzee-Aquarium is gans het jaar geopend op alle week-ends en dagelijks van 1 april tot 30 september. Openingsuren: van 10 tot 12 en van 14 tot 18 uur. Op aanvraag voor groepen en scholen zijn er rondleidingen met gids en vertoon van een informatiefilm op elke dag van het jaar. Aanvraag daartoe dient gericht aan havenkapitein-directeur P. Vermandel, Sluis Demey te 8400 Oostende - tel. 059/3216 69

Internet: <http://users.skynet.be/noordzee.aquarium>

E-mail: noordzeeaquarium@skynet.be

Vriendenkring Noordzee-Aquarium
 Aquariumgebouw
 Visserskaai
 B-8400 Oostende

V.Z.W.
 V.N.A.O.

Oostende, 2 september 2004.

Aan de heer Johan Vande Lanotte
 Minister van de Noordzee en De Post
 Nieuwpoortse steenweg, 365
 8400 Oostende

Geachte heer Minister,

Betreft: uitgave postzegelreeks Noordzeevissen

Zoals u weet is de Vriendenkring van het Noordzeeaquarium erg begaan met de fauna en flora van de Noordzee. Tevens trachten we kennis bij te brengen bij het publiek door onze publicaties en zijn we vooral bekommerd om het zeeleven en de ecosystemen in het Belgisch gedeelte van de Noordzee.

Er zijn al eerder postzegelreeksen verschenen over de avifauna en we hebben vernomen dat eerstdaags postzegels zullen verschijnen met afbeeldingen van Noordzeeschelpen.

Hierbij vragen we U dat er ook zou gedacht worden om een reeks te laten verschijnen met Noordzeevissen. Er zijn daartoe mogelijkheden genoeg door de vele soorten vissen. We denken vooral aan de commerciële soorten zoals tong, schar, schol, kabeljauw, wijting, haring, rog, makreel enz. en natuurlijk ook de garnaal. Maar ook enkele meer zeldzame soorten die voor onze kust zwemmen zoals de trekkervis, de braam, de snotdolf enz.

We danken U alvast voor de aandacht die U aan onze vraag wil besteden en verblijven inmiddels met de meeste achting,

namens het Bestuur V.N.A.O.

Robert Coelus
 voorzitter

Lijst steunende leden 2004

<i>Aercke Bianca</i>	<i>Ghys-Lenaers Marceline</i>	<i>Van Boxel Felix</i>
<i>Alleman Fernand</i>	<i>Goormachtig-Peel</i>	<i>Van De Wynckel Th.</i>
<i>Andriesen Karel</i>	<i>Heirwegh Eddy-Bastini</i>	<i>Van Halst Rita</i>
<i>Anseuwx Michel</i>	<i>Herman Gilbert</i>	<i>Van Hove Yasmine</i>
<i>Belpaeme Blanche</i>	<i>Hubert Georges</i>	<i>Van Laethem Sonia</i>
<i>Berard-Mouque Julien</i>	<i>Jacobsen Jean</i>	<i>Van Loo Roland</i>
<i>Billouwx Hendrik</i>	<i>Jansoone R.J.A.</i>	<i>Van Ossel Jeannine</i>
<i>Blommaert François</i>	<i>Kiekens-Sandele</i>	<i>Vanbillemont Prosper</i>
<i>Boulangier Hendrik</i>	<i>Klausing Jef</i>	<i>Vandecasteele Jean</i>
<i>Boumans Anne Marie</i>	<i>Lachat Freddy</i>	<i>Vandekerckhove Mare</i>
<i>Bulteau-Masuy N.</i>	<i>Lambrecht Roland</i>	<i>Vanden Berghé Robert</i>
<i>Café Stella</i>	<i>Lanssens René</i>	<i>Vandenberge Roger</i>
<i>Callewaert-Seys Hilda</i>	<i>Laplasse-Beyen H.</i>	<i>Vandendriessche Gilbert</i>
<i>Carly Ronald</i>	<i>Lauwers Leopold</i>	<i>Vander Gucht Paul</i>
<i>Carton Celina</i>	<i>Libin Herman</i>	<i>Vanbee Roger</i>
<i>Claessens-Versluys</i>	<i>Lievens William</i>	<i>Vanmassenove Roger</i>
<i>Cleremans André</i>	<i>Luca Del Monte</i>	<i>Vansteene Urbain</i>
<i>Constandt Georges</i>	<i>Martinsen Eduardus</i>	<i>Vansuyt Ronald</i>
<i>Cordier Maria</i>	<i>Massenhove John</i>	<i>Vanwalleghem René</i>
<i>Cornillie Georgette</i>	<i>Mille Henri</i>	<i>Verbeke Frans</i>
<i>Craey Arthur</i>	<i>Myttenaere Cecile</i>	<i>Verburgh André</i>
<i>De Brauwwer Jean-Pierre</i>	<i>Neyts Dirk</i>	<i>Verdruyve Oscar</i>
<i>De Donder-Goethals</i>	<i>Porta Rosette</i>	<i>Vishandel Luk</i>
<i>De Groote Theophiel</i>	<i>Pottier-Herckens Patriek</i>	<i>Victor Willy</i>
<i>De Loddere Thibault</i>	<i>Pottier-Herkens A.M.</i>	<i>Vilain Omer</i>
<i>De Mey David</i>	<i>Prinzie Valère</i>	<i>Vyncke W.</i>
<i>De Mey Jef</i>	<i>Puytiens Frans</i>	<i>Vyvey Jean</i>
<i>De Rycker Clothilde</i>	<i>Puytiens Fernand</i>	<i>Weerbrouck Daniël</i>
<i>De Vos Jacqueline</i>	<i>Quaghebeur Richard</i>	<i>Riv. Coll. bvba</i>
<i>De Waegenaere Joanna</i>	<i>Remaut Jeannette</i>	<i>Westerlinck Charles</i>
<i>Derdeyn Fernandus</i>	<i>Roels Antoine</i>	<i>Westerlinck René</i>
<i>Dierckens Bernard</i>	<i>Serie Edmond</i>	<i>Wijsberghe-Barbaix</i>
<i>Dirickx Kamiel</i>	<i>Serie Frans</i>	<i>Willaert J.P.</i>
<i>Dossaer Francine</i>	<i>Severijns Natalis</i>	
<i>Dufait Roland</i>	<i>Soetaert-Versluys</i>	
<i>Duvivier Paul</i>	<i>Taverne Sixties</i>	
<i>Eerebout Edgard</i>	<i>Taverne Sylvester</i>	
<i>Fiers Greta</i>	<i>Thysen B.-Van Coillie</i>	
<i>Flitser August</i>	<i>G.M.</i>	
<i>Geldhof Ronny</i>	<i>Ulin Eddy</i>	
<i>Geryl André</i>	<i>Ulin Georges</i>	
<i>Ghevaert Christiane</i>	<i>Van Acker André</i>	

Deze lijst vermeldt de leden die 12,50 euro en meer als lidgeld betaalden. Aan alle leden die boven het lidgeld van 7 euro een extra steun verleenden, onze oprechte dank en waardering.

Groepsreis naar Zeeland

Zaterdag 23 oktober 2004

Opstapplaatsen : 8 uur Parking P.M.I. John Bauwensschool
 Mercatorlaan Oostende
 8.15 u. Café Tivoli Dr. Edward Moreauxlaan Oostende
 8.45 u. Heist tramstation
 8.55 u. Knokke Station

De bus rijdt over Knokke naar Sluis, Oostburg en de Scheldetunnel te Terneuzen.
 Eerste uitstap te Goes; gezellig flaneren in de winkelstraten van Goes
 12 uur. Gezamenlijk middagmaal in restaurant "De Landbouw", Grote Markt 38
 te Goes

Menu

Dagsoep van het huis
 Keuze uit steak, halve kip, of schnitzel
 (keuze bepalen bij inschrijving)
 Telkens met gebakken aardappelen en groenten
 Koffie, thee of ijs

14 uur. Vertrek naar Vlissingen en aldaar gezamenlijk bezoek aan het vernieuwd maritiem museum van Vlissingen dat de naam draagt MUZEEUM. (Zie verder in dit tijdschrift).

Na dit bezoek is er vrije gelegenheid om nader kennis te maken met de verdere bezienswaardigheden van Vlissingen als daar zijn: De gevangenistoren, de Boulevard, het Nederlands- en Belgisch Loodswezen, het Arsenaal, het Beursplein, de jachthaven en dies meer.

19 uur Vertrek te Vlissingen en terugreis naar Oostende

Prijs per persoon voor deze reis: 30 euro.

In deze prijs is inbegrepen: De busreis heen en terug, de fooi voor de chauffeur, het middagmaal en het bezoek aan het Zeeuws Muzeum.

Wie belangstelling heeft telefoneert voor reservatie naar Coelus Robert, liefst over de middag of 's avonds, tel. 059 236237 en vermeld uw voorkeur voor de hoofdschotel van het menu.

Betalen vooraf ten laatste tot 14 oktober 2004 op rek. 280-0706209-86 van de Vriendenkring Noordzee-Aquarium Oostende of cash aan de balie van het Aquarium. Er wordt maar één bus ingelegd van 50 personen.

Deelnemers krijgen nog een brief enkele dagen vooraf aan de reis.

Wie inschrijft krijgt enkele dagen vooraf aan de reis een brief toegestuurd met de laatste inlichtingen.

ZEEUWS MARITIEM MUZEEUM VLISSINGEN

KOM NAAR HET MUZEEUM
EN ERVAAR DE BETEKENIS
VAN DE ZEE VOOR DE ZEEUWEN

WWW.MUZEEUM.NL
HET HELE JAAR GEOPEND

Bewonder & geniet

De zee bracht werk, roem, rijkdom en avontuur. Maar ook strijd en verlies. Het muZEEum vertelt verhalen over Zeeland, de Zeeuwen en over de zee. Op een eigennuttige, inspirerende en interactieve manier maakt u kennis met de grootse maritieme

geschiedenis van Zeeland. Vlissingen, de stad met uitzicht over de druk bevaren Westerschelde, is hiervoor natuurlijk de uitgelezen plek.

Het muZEEum is gevestigd in een prachtig gebouwencomplex. Vijf panden uit de 16e, 18e en de 21e eeuw zijn door moderne architectuur op bijzondere wijze met elkaar verbonden. Het gerestaureerde Lampsinshuis uit 1641 vormt het hart van het muZEEum, 1338m² inspiratie.

Water & Werk, Glorie & Avontuur

Laat u verrassen door het boeiende verleden van Zeeland. Het water bracht werk voort. Scheepsbouw, het beloodsen van schepen en natuurlijk de visserij. Er brak een tijd van Glorie aan en Zeeland bracht beroemde admiraals voort

zoals De Ruyter, Bankert en de gebroeders Evertsen. Zeeuwen omarmden ook het Avontuur. Ze maakten ontdekkingsreizen, voerden oorlog maar haalden ook met gevaar voor eigen leven drenkelingen uit zee.

Geven & Nemen

Raak verwonderd over bijzondere vondsten uit de zee. Sinds 1998 is gewerkt aan het verdiepen en opschonen van de Westerschelde. Het muZEEum toont diverse opgedoken voorwerpen, die allemaal een eigen verhaal vertellen. Verwonder u over 't vliegend hert'. Dit VOC-schip vertrok in 1735 naar Azië maar liep al snel op een zandbank. De Oost-indiëvaarder verging met man en muis, twintig kilometer ten westen van Westkapelle. De lading en de persoonlijke bezittingen van de opvarenden maken het verleden tastbaar.

Leuk & Spannend

Kinderen kunnen naar hartelust aan de slag in het muZEEum. Er zijn informatieve spelletjes, speurtochten, multimediale schermen en computerspelletjes voor verschillende leeftijdsgroepen. Hoe bouw je een groot passagiersschip? Nieuwsgierige kinderen krijgen antwoord op al hun vragen.

Authentiek & Zicht op zee

In het Lampsinshuis is de stijlvolle Pronkzaal beschikbaar voor recepties, huwelijksceremonies en ontvangsten.

Tobago is een multifunctionele vergaderruimte. Met een spectaculair uitzicht over de Westerschelde en de bijzondere architectuur kunnen gasten genieten van alle faciliteiten die het muZEEum biedt. www.muzeem.nl.

In brasserie 'De Gecroonde Liefde' is een ruime keuze uit heerlijke lunchgerechten? Bovendien is er eigengemaakte appeltaart en de koks werken met Zeeuwse streekproducten. De brasserie is dagelijks geopend van 10.00 tot 18.00 uur. Groepen kunnen ook buiten de openingstijden reserveren. Brasserie 'De Gecroonde Liefde', Nieuwendijk 13, 4381 bv Vlissingen, telefoon 0118 - 44 11 94.

Souvenirs & Cadeautjes

In de entreehal van het muZEEum is een uitgelezen selectie te vinden aan boeken, museumpublicaties en bijzondere artikelen, uiteraard heeft alles met de zee te maken.

Bekijk de wisselexpositie

'Het dichten van de dijken'

Het herstel van Walcheren in 1945, getekend door Cees Bantzing.

Het is najaar 2004 zestig jaar geleden dat de dijken van Walcheren op vier plaatsen werden gebombardeerd door de geallieerden. Dat offer werd gebracht om het eiland te bevrijden van de Duitse bezetter. Bantzing heeft als ooggetuige het herstel van Walcheren getekend. Het zijn bijzondere tekeningen van dijkwerkers, dijkherstel en landschap. Deze tekeningen zijn afkomstig uit de collectie van Koninklijke Boskalis Westminster nv.

Boek

“Op de vismarkt ben ik geboren”

Zeevisserij en maritieme volkskunde

Het begrip "maritieme volkskunde" is nog vrij recent, doch zonder dat het kind toen reeds die naam droeg het is eigenlijk van alle tijden, net zoals andere vormen van volkskunde. Maar de maritieme volkskunde was voor het breed publiek gedurende zeer lange tijd volkomen "terra incognita". Zelfs de maritieme geschiedschrijving was grotendeels het werkterrein van "amateurs", die, ofschoon zelf geen historicus, beroepshalve doorgaans zo geboeid waren door het

verleden van deze sector dat zij het niet laten konden om zich op eigen houtje te wagen aan historisch onderzoek.

Maritieme volkskunde is aldus grotendeels het werk geweest van "amateurs", gedreven kenners van de sector die zich ertoe geroepen voelden diverse volkskundige aspecten nader te bekijken en vast te leggen voor het nageslacht. Baanbrekend werk werd hierin verricht door de Oostendse heemkundige kring "De Plate" en door heemkundigen zoals Jef Klausning, auteur van o.m. "Het Groot Oostends Liedtboek" (1991) en Gaston Desnerck, auteur van "Vlaamse visserij en vissersvaartuigen" (1974).

Nadien heeft de maritieme volkskunde een belangrijke evolutie gekend, want het een bracht het andere met zich mee. Een eerste nieuw studie object was het bijgeloof in de zee-

visserij en de impact ervan op het visserijgebeuren. Andere thema's waren de sociale verhoudingen binnen de visserij-sector (met oorspronkelijk een muzikale "weerklink" in heel wat vissersliederen), de rol van de vrouw in deze typische mannenwereld, het visserij onderwijs, en "last but not least" de maritieme archeologie (incl. de "onderwater archeologie") en het behoud van het "varend erfgoed" (waarvan het "Amandine" project een bijzonder geslaagd voorbeeld is).

Met dit laatste belanden wij dan ook in het domein van de beleidsopties van de overheid wat betreft de maritieme volkskunde, want samen met de privé sector hebben diverse overheden intussen ontdekt dat er hierin wel "muziek" zit! Dit Jaarboek 2004, gewijd aan dit thema, komt dan ook zeker niet te vroeg. Wat aanvankelijk zeer klein en bescheiden begonnen is met hier en daar een eenzame "veldwerker", is immers gaandeweg uitgegroeid tot een pluiforme onderneming met allerlei vertakkingen. De samenstellers van dit Jaarboek, Jef Klausning (intussen overleden op 14 maart 2004) en Roger Jansoone (auteur van o.m. "Het laatste bolwerk van de jager Beknopte geschiedenis van de Vlaamse zeevisserij"), hebben een selectieve en representatieve greep gedaan in al die vertakkingen. Dit Jaarboek doet dan ook geen aanspraak op volledigheid, maar richt wel zeer indringend de focus op de huidige stand van zaken in de maritieme volkskunde.

**Het boek is te verkrijgen voor 20 €
+ verzendingskosten 2,20 € te storten op
rek 470-0267131-17
van Volkskunde West Vlaanderen
Vooruitgangstraat 66 - 8310 Assebroek
mededeling: Jaarboek 2004**

Ook te verkrijgen in het Aquarium van Oostende op de Visserskaai; daar zelf afhalen en geen portkosten.

9DE VISSERSFEEST

Zaterdag 16 oktober 2004 - zaal Walrave
Nieuwpoortsesteenweg ,634. 8400 Oostende

Menu:

*Aperitief van het huis
Toastjes*

*Tongrolletjes op een bedje van broccoli
met een getomateerde oreganosaus
en bieslook afgewerkt met gefrituurde prei*

*Krachtig liefdespotje
van mosselen uit de Noordzee
met tuinkruiden*

*Hertkalfrugfilet met Calvadossaus
en wintergarnituur*

*Schip Walrave
Koffie*

Officiële start van het
feest: 20 uur.
Om 20.30 u. stipt gaan
we aan tafel.

Deze menu, met aan-
gepaste wijn en drie
bierbons is te verkrij-
gen aan de prijs van
40 euro per persoon.

Muzikale omlijsting:
door Jean Marie
Bolle en zijn discobar
'Moustache'.

Animatie en verrassingen.

Eregenodigde : beroepsmatig en kunstig :
scheepsbouwer Georges Verleene.

Om 21.15 u. uitreiking van de 'Waakzame Hondenwachtprijzen'
en toespraken.

Om in te schrijven storten we op rekeningnummer
380-0051694-64 van Comité Vissersfeest.

Vergeet niet een adres te vermelden
zodat wij 'Toegangskarten' kunnen bezorgen.
'Toegangskarten' worden ook verkregen
door inschrijving bij één van de inrichters.

De 'Toegangskarten' zijn beperkt tot een respectabel aantal.

'Toegangskarten' zijn dit jaar iets nieuw!

Voor meer inlichtingen : Ivan Fonteyne 059 50 21 14
of Lucien Desomer 059 70 66 21 of Eddie Serie 059 32 54 75
Het vissersfeestcomité

SCHOL OF PLADIJS

Van de Pleuronectidae wordt op schol het meest gevestigd, zowel voor de Europese kust als in de hele wereld. De schol is nauw verwant aan de vissen van de geslachten *Liopsetta* (Arctische schol en soorten van de Noordelijke Stille Oceaan) en *Limanda* (scharren). De ogen liggen op de rechterzijde en daar zijn op deze regel maar weinig uitzonderingen of met andere woorden schollen met de ogen op de linkerzijde zijn eerder zeldzaam.

Wetenschappelijk luistert de schol naar de naam *Pleuronectes platessa*.

Een typisch kenmerk voor de schol is een aantal rode vlekken op de bruinachtige rugzijde en ook op de zijvinnen.

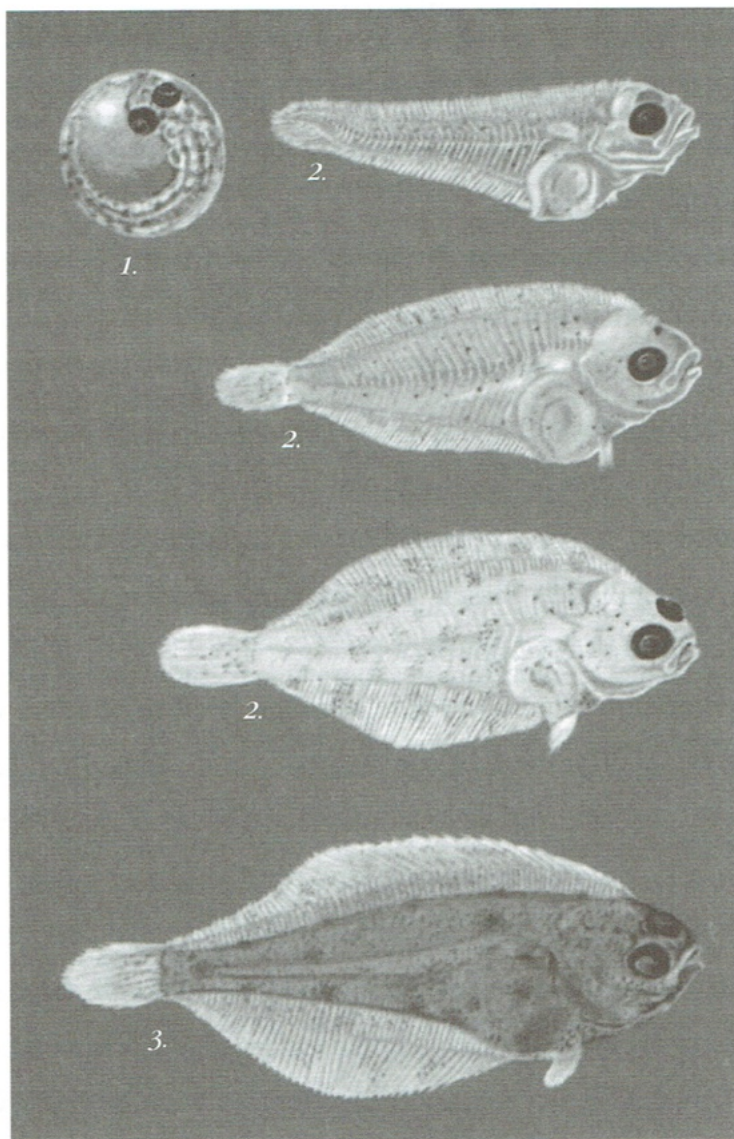
De schol leeft gewoonlijk op een zandige bodem van aan de kust tot op een diepte van 250 meter. Jonge schol kunnen het in water met een laag zoutgehalte goed uithouden en zwemmen zelfs de rivieren op.

De paaitijd is van januari tot mei. De eitjes en de larven drijven aanvankelijk in de bovenste waterlagen.

Wanneer de jonge visjes iets meer dan een centimeter lang zijn gaan ze naar de bodem.

Een schol kan tot 30 jaar oud worden.

Schollen voeden zich vooral met tweekleppige schelpdieren.

1. ei, kort voor uitkomen van larve

2. Drie pelagische larven 7 mm = 8-12 dagen
 8,5 mm = 20-25 dagen
 11 mm = 35-40 dagen

3. Bodemstadium 12,5 mm = 45-50 dagen

Voor de Belgische kust leven veel tweekleppige schelpdieren in de zandbanken en zijn daar het voedsel ook voor de schollen. Ook lust de schol wel kleine visjes die boven de zeebodem rond zwemmen

De schol komt voor in de Noordzee, de Atlantische Oceaan van Gibraltar tot de Barentssee, rond IJsland en de zuidkust van Groenland alsook in het grootste gedeelte van de Middellandse Zee.

Onze kust is een belangrijke paaiplaats voor de schol.

Binnen het verspreidingsgebied van de schol onderscheidt men verschillende rassen. De lichaamsvorm en de grootte hangen af van de verblijfplaats.

In een zeeaquarium zijn jonge schollen goed te houden; wel moet de aquariumbodem goed voorzien zijn van een zandlaag want een schol verbergt zich ook graag onder het zand, terwijl de ogen boven blijven en spiedend rond kijken.

De grootste schollen die gevangen werden bereiken een lengte van bijna een meter en wegen dan tot 7 kilogram en meer. Dat is natuurlijk een zeldzaamheid en dergelijke schollen hebben dan ook al een merkwaardige leeftijd. Aan de hand van de gehoorsteentjes of otholieten kan men de leeftijd van een schol bepalen. Zeer uitzonderlijk komt er een schol voor die de leeftijd van vijftig jaar bereikt.

ERFELIJKE AANLEG SCHOL VERANDERT.

De erfelijke aanleg van schol verandert: schol wordt op steeds jongere leeftijd geslachtsrijp en blijft daardoor kleiner. Dat blijkt uit onderzoek van RIVO, Rijksinstituut voor Visserijonderzoek.

Biologen van het Nederlands Instituut voor Visserijonderzoek-Adriaan Rijdsdorp, Rob Grift en Sarah Kraak hebben gegevens van meer dan 20.000 vrouwtjesschollen geanalyseerd waaruit blijkt dat de afgelopen vijftig jaar de gemiddelde leeftijd waarop schollen geslachtsrijp worden is afgenomen.

Er bestaat variatie in de erfelijke aanleg van schollen wat betreft de timing van het geslachtsrijp worden; sommige exemplaren hebben erfelijke aanleg om al vroeg in hun leven geslachtsrijp te worden. We moeten hierbij denken aan kansen- zoals altijd als het om erfelijke aanleg gaat; de erfelijke aanleg bepaalt mede naast andere factoren de kans dat een dier vroeg of laat geslachtsrijp wordt.

We weten dat er in de vangsten en aanlandingen een groot aantal onvolwassen dieren zitten. De kans dat een schol gevangen wordt hangt mede van de lichaamsgrootte en dus indirect van de leeftijd af.

De schollen met een erfelijke aanleg om vroeg geslachtsrijp te worden, hebben een grote kans dat ze zich al voortgeplant hebben voordat ze in de visnetten terecht komen. Deze dieren geven erfelijke aanleg door aan hun nageslacht. De schollen met een erfelijke aanleg om pas laat geslachtsrijp te worden hebben een grotere kans dat ze als onvolwassen dieren op de visafslag liggen nog voordat ze zich hebben kunnen voortplanten. Deze dieren kunnen hun erfelijke aanleg daardoor niet doorgeven. Er vindt dus een genetische selectie plaats; van jaar op jaar zal het aandeel van de schollen met een aanleg voor vroege geslachtsrijpwording toenemen.

Wanneer schollen geslachtsrijp worden groeien ze daarna minder hard door dan wanneer ze nog niet geslachtsrijp zijn. Dat komt doordat geslachtsrijpe schollen een deel van de energie die ze uit hun voedsel verkrijgen omzetten in ei- en zaadproductie en paai-gedrag; deze energie is dan niet meer beschikbaar voor lichaams-groei. Vroeg geslachtsrijp geworden schollen blijven daardoor

hun hele volwassen leven kleiner dan laat geslachtsrijp geworden schollen die immers nog langere tijd op volle snelheid door hebben kunnen groeien. De implicatie is dat de volwassen schollen heden ten dage kleiner blijven.

Uit Noord onderzoek is dezelfde tendens waargenomen in kabeljauw voor de kust van Canada; ook die wordt vroeger geslachtsrijp en blijft dus kleiner.

Scholvrouwtjes werden in de jaren vijftig geslachtsrijp op een leeftijd van 3 tot 7 jaar bij een lengte van 27 tot 41 centimeter. In de jaren negentig werden scholvrouwtjes geslachtsrijp op een leeftijd van 2 tot 5 jaar bij een lengte van 25 tot 37 centimeter. Eind jaren vijftig waren lang niet alle 4-jarige scholvrouwtjes volwassen (slechts 25 tot 50%), terwijl eind jaren negentig de meeste van die schol al wel geslachtsrijp is (75% of meer).

Rederscentrale nr 8 aug. 2004.

JONGE SCHOL TREKT EERDER NAAR OPEN ZEE

De laatste jaren treffen biologen en vissers schol steeds meer in open zee aan. Het RIVO wil een serie van drie artikelen schrijven over de gewijzigde verspreiding van schol, veranderingen in de groei van schol en tot slot over de gevolgen van deze ontwikkelingen voor de toestandsbeoordeling van schol.

Vissers en biologen weten dat jonge schol zich vooral in de kustgebieden ophoudt. Zij weten ook al geruime tijd dat schol pas in het tweede en derde jaar vanuit de kinderkamers naar open zee trekt. In dat verspreidingspatroon lijkt nu verandering te zijn gekomen. Want uit onderzoek blijkt dat jonge schol steeds eerder wegtrekt uit de ondiepe kustwateren naar open zee. De verandering in het verspreidingspatroon kan belangrijke gevolgen hebben voor de visserij.

Zo lang we weten houdt jonge schol zich vooral op in de kustgebieden rondom de kinderkamers. Biologen stelden dit al begin vorige eeuw vast. Ze deden zelfs in de dertiger jaren al een voorstel om ter bescherming van jonge schol een gebied te sluiten op dezelfde plaats als waar nu de scholbox is. Tot ver in de jaren tachtig is er in het verspreidingspatroon van de jonge schol geen verandering gekomen.

Recente bestandsopnamen laten echter zien dat de jonge schol zich in de jaren negentig anders is gaan gedragen en eerder naar open zee trekt. Bij de evaluatie van de scholbox in 1999 wezen de vissers de biologen er al op dat van de jonge schol een groter deel dan voorheen uit de scholbox was weggetrokken. Deze trend heeft zich daarna doorgezet. Er is nog niet met zekerheid vast te stellen waarom de jonge schol eerder naar de open zee trekt. Verder onderzoek moet dit uitwijzen. Het zal duidelijk zijn dat de veranderde verspreiding van jonge schol belangrijke gevolgen kan hebben voor de scholstand en voor de visserij. De jonge ondermaatse schol komt nu in grote getale voor in de gebieden waar de visserij plaats vindt en loopt daar dus het risico te worden bijgevangen.

Door de golven met de sleepboot "Zeehond" ten dienste van onze Visserij, uit het persoonlijk dagboek van de ex-1ste machinist Jean Jacobsen

Lengte: 39,5 m
 Breedte: 10,5 m
 Vermogen: 2400 PK
 Bouwjaar: 1990
 Werf: Rupelmonde
 Eigenaar: Vlaamse Gemeenschap

6 afleveringen: periode juli 1991 tot januari 1997
 Alle vermelde opslepingen werden veroorzaakt door machinepech.

© Peter Maenhoudt - Published by Photo Tropic

Aflevering Nr.1

Datum : zondag 28 juli 1991
 Afvaart : Oostende - 08.15 uur
 Bestemming : South Falls
 Op sleep nemen : Z.507 "Breughel" naar Zeebrugge
 Lengte : 27 m
 Vermogen : 375 PK
 Eigenaar : André & Jeanine Adams
 Aanleg Oostende : 18.00 uur

Aflevering Nr.2

Datum : dinsdag 30 juli 1991
 Afvaart : Oostende - 02.45 uur
 Bestemming : Kustvisserij
 Op sleep nemen : O.552 "Marathon"
 Lengte : 17,5 m
 Vermogen : 125 PK
 Eigenaar : Rederij Devriendt Pierre Calemijn
 Aanleg Oostende : 06.00 uur

Aflevering Nr.3

Datum : maandag 7 oktober 1991
 Afvaart : Oostende - 17.00 uur
 Bestemming : Fairy Bank
 Op sleep nemen : N.402 "Norma" naar Nieuwpoort
 Lengte : 24 m
 Vermogen : 280 PK
 Eigenaar : NV Rederij Mare Nostran
 Aanleg Oostende : 24.30 uur

Aflevering Nr.4

Datum : zaterdag 30 november 1991
 Afvaart : Oostende - 02.00 uur
 Bestemming : Westpit
 Op sleep nemen : O.279 "Ramblers"
 Lengte : 24 m
 Vermogen : 420 PK
 Eigenaar : Rambler PVBA
 Aanleg Oostende : 08.00 uur

Aflevering Nr.5

Datum : donderdag 23 januari 1992
 Afvaart : Oostende - 19.00 uur
 Bestemming : Kustvisserij
 Op sleep nemen : O.533 "Virtus"
 Lengte : 21 m
 Vermogen : 200 PK
 Eigenaar : Acken Adolf
 Aanleg Oostende : 21.30 uur

Aflevering Nr.6

Datum : maandag 27 januari 1992
 Afvaart : Oostende - 18.30 uur
 Bestemming : Kustvisserij
 Op sleep nemen : O.455 "Zeesymphonie"
 Lengte : 19 m
 Vermogen : 180 PK
 Eigenaar : Devriendt Pierre
 Aanleg Oostende : 22.30 uur

Aflevering Nr.7

Datum : zaterdag 21 maart 1992
 Afvaart : Oostende - 12.30 uur
 Bestemming : Noord-Hinder
 Op sleep nemen : Z.48 "Wudan" naar Zeebrugge
 Lengte : 32,5 m
 Vermogen : 1200 PK
 Eigenaar : NV Dolfijn
 Aanleg Oostende : 20.00 uur

Aflevering Nr.8

Datum : vrijdag 17 april 1992
 Afvaart : Oostende - 08.45 uur
 Bestemming : Nieuwpoort-Bank
 Op sleep nemen : O.148 "Snipe"
 Lengte : 20,6 m
 Vermogen : 300 PK
 Eigenaar : Bogaert Jacques
 Aanleg Oostende : 15 uur

Aflevering Nr.9

Datum : maandag 20 april 1992
 Afvaart : Oostende - 03.00 uur
 Bestemming : Kustvisserij
 Op sleep nemen : O.116 "Caroline"
 Lengte : 17 m
 Vermogen : 195 PK
 Eigenaar : Bouillart Marcel
 Aanleg Oostende : 06.00 uur

Aflevering Nr.10

Datum : maandag 20 april 1992
 Afvaart : Oostende - 19.45 uur
 Bestemming : Kustvisserij
 Op sleep nemen : O.536 "Zeevalk"
 Lengte : 22,3 m
 Vermogen : 225 PK
 Eigenaar : Desmit Albert
 Aanleg Oostende : 24.30 uur

**Oostendse Kustvissersvaartuigen
na wereldoorlog 1940-1945**

André Barbaix Eddy Eneman

Uitgave V.N.A.O. v.z.w.

Is vooral een fotoboek van de Oostendse kustscheepjes met daarbij van elk scheepje telkens een korte beschrijving van de meetgegevens, waar en wanneer het gebouwd werd, voor wiens rekening, wie de opeenvolgende eigenaars waren en hoe het kustscheepje verdween uit de Belgische vissersvloot.

Onder "kustscheepjes" verstaan we kleine kustvaartuigen van minder dan 70 brutoton en die zeereisjes ondernemen van minder dan één etmaal en dagelijks naar de haven komen om hun "dagverse vis" aan de man te brengen.

De auteur van het boek is André Barbaix geweest reder en schipper van O.31 en geweest schipper op de politieboot bij het Ministerie van Verkeerswezen, later Loodswezen bij het Vlaams Gewest.

Hij is al jaren verzamelaar van foto's en gegevens over de visserij. Medeauteur is Eddy Eneman die reeds meer dan 25 jaar gids - promotor is van het Stedelijk Noordzeeaquarium te Oostende en tevens de rondleidingen verzorgde in de Stedelijke Vismijn van Oostende.

Technische gegevens:

Titel: De Oostendse kustvissersvaartuigen na wereldoorlog 1940 – 1945.

Uitgave: Vriendenkring Noordzee Aquarium Oostende v.z.w.

Formaat: A4 - Kaft: Hard - Pagina's: 224

Aantal besproken vaartuigen: 208

Aantal kleurfoto's: 137

Aantal zwart- wit foto's: 289

Kostprijs: 35 euro.

Luxe en genummerde uitgave kostprijs: 60 euro.

Voorinschrijven op het boek ten laatste tot 15 juli 2004 = 10 % korting.

Betaling per overschrijving op rekening 280-0706209-86 van de Vriendenkring Noordzee-Aquarium Visserskaai Oostende, met duidelijke vermelding bestelling "boek Vissersvaartuigen".

Ook betaling en voorinschrijving contant tot 15 juli 2004 in het Stedelijk Noordzeeaquarium.

Te koop vanaf 5 september in het Stedelijk Noordzeeaquarium Oostende.

Te koop op 4 september tijdens de Visserijfeesten 2004, Vismijn Oostende

Inlichtingen: 059/500876 of 059/502095.

Afhaling boek in het Noordzeeaquarium, anders + 15 euro verzendings- en verpakkingskosten (aangetekend).

DE HAVENS IN HET VLAAMS REGEERAKKOORD

Het Regeerakkoord van de Vlaamse regering 2004-2009 is een lijvig document van 85 bladzijden met als titel "VERTROUWEN GEVEN, VERANTWOORDELIJKHEID NEMEN". De havens komen expliciet aan bod in dit document. Dat is natuurlijk ook belangrijk voor Oostende en daarom publiceren we de tekst van het Regeerakkoord wat betreft de havens.

We evalueren en versterken de bestuurlijke vernieuwing in het havenlandschap. Uitgangspunt hierbij blijft de verzelfstandiging, en eenheid van beheer voor het havendomein, de publieke verankering en de responsabilisering van de havenbedrijven, alsook de faciliterende en stimulerende rol van het Vlaamse Gewest in een evenwichtige verhouding met de havenbesturen.

We moedigen de havens aan om hun samenwerkingsinitiatieven -van onderuit- verder te ontwikkelen en de basis te leggen voor een rationeel investeringsbeleid dat prioritair uitgaat van economische impactstudies en maatschappelijke kosten-batenanalyses.

Een duurzame en economische verantwoorde maritieme toegankelijkheid van alle zeehavens, aangepast aan de evoluerende behoeften van de scheepvaart is de eerste prioriteit voor het Vlaamse havenbeleid.

We versterken het beleid inzake de hinterlandontsluiting van de zeehavens met aandacht voor de modal shift naar de binnenvaart en het spoor.

De grote infrastructuurwerken in de zeehavens en voor de ontsluiting ervan worden gefaseerd afgewerkt. Dit rationele investerings-

beleid gaat uit van de economische impactstudies en maatschappelijke kosten-batenanalyses en zuinig ruimtegebruik. **De ecologische impact wordt wetenschappelijk correct ingeschat.** De Europese en verdragsrechterlijke context moet gerespecteerd worden. We streven maximaal naar win-win situaties betreffende ecologische, infrastructurele en economische ontwikkeling met maximale betrokkenheid van alle actoren op het veld. De onvermijdbare onteigeningen worden sociaal begeleid.

Voor elk havengebied zal een strategisch plan en een ruimtelijk uitvoeringsplan worden opgesteld dat uitgaat van de hier boven geschetste principes.

We garanderen de verdere financiering van de onderhoudsbaggerwerken ook in het aan tij onderworpen dokken.

De tekst gaat verder maar dan meer specifiek voor de havens van Antwerpen, Gent en Zeebrugge.

We realiseren een specifieke en hernieuwde ondersteuning voor onze havens die een scharnierrol vervullen in de logistieke keten en die zich hebben ontwikkeld tot grotendeels complementair functionerende poorten. Een gepaste maritieme toegankelijkheid en noodzakelijke hinterlandverbindingen via spoor, weg en water zijn onze eerste beleidsprioriteiten.

De Vriendenkring Noordzee-aquarium
Oostende v.z.w. stelt zich voor aan het groot
publiek van **15 oktober tot en met**
5 november 2004 in de **Stadsbibliotheek**
van de Stad Oostende.

De bezoekers krijgen een overzicht van de werking van de vereniging in een tentoonstelling die wordt opgezet in de inkomhal van de bibliotheek.

Tevens wordt de nieuwste uitgave van het boek over de Oostendse kustvaartuigen voorgesteld. Wie interesse heeft kan lid worden van de vereniging door aldaar een inschrijvingsformulier in te vullen.

Het lidmaatschap kost 7 euro per jaar en leden ontvangen vier keer per jaar een tijdschrift, kunnen het noordzeeaquarium gratis bezoeken en deelnemen aan alle activiteiten van de vereniging.

Aanvoer van zeebiologisch materiaal van 23/06/04 tot en met 20/09/04.

23/06/04	0.20:	1 grote spinkrab.
27/06/04	Geoffrey Stafford:	22 vlaswijtingen.
07/07/04	0.20:	1 griet.
12/07/04	0.20:	visvoer.
21/07/04	0.148:	1 kortsnuitzeepaardje.
	Luc Vandepitte:	30 tal steurgarnalen.
23/07/04	0.20:	visvoer.
28/07/04	0.20:	1 koning van de poon, 1 gevlekte gladde haai en 1 rivierprik.
31/07/04	0.536:	kortsnuitzeepaardje
02/08/04	0.20:	2 zeedonderpadden.
04/08/04	0.20:	1 grote zeenaald.
08/08/04	0.369:	1 grijze trekkervis.
10/08/04	0.369:	1 grijze trekkervis.
	0.100:	visvoer.
14/08/04	0.191:	1 Amerikaanse blauwe zwemkrab.
16/08/04	0.369:	1 grijze trekkervis.
18/08/04	0.20:	1 zeedonderpad.
19/08/04	0.191:	1 kortsnuitzeepaardje en 1 grote zeenaald.
21/08/04	0.191:	blok hars.
24/08/04	0.20:	visvoer.
26/08/04	0.191:	1 grijze trekkervis en 5 zeenaalden.
27/08/04	0.20:	1 grijze trekkervis en 5 zeenaalden.
28/08/04	0.533:	1 grijze trekkervis.
01/09/04	0.20:	1 grijze trekkervis en 2 zeedonderpadden.
03/09/04	0.152:	visvoer.
	0.316:	10 Noorse kreeftjes.
09/09/04	0.533:	1 grijze trekkervis

**WE DANKEN HIERBIJ VAN HARTE EN OPRECHT
ALLE REDERS, SCHIPPERS, BEMANNINGEN EN
PARTICULIEREN VOOR HUN ONBAATZUCHTIGE INZET
VOOR HET NOORDZEE-AQUARIUM**

ONS GAZETJE

1. Tijdens het Oostendse Visserijfeest op 4 sept. 2004 was er een promotie-stand voor het Noordzeeaquarium. De auteurs André Barbaix en Eddy Eneman stelden hun boek "Oostendse kustvaartuigen" voor aan het publiek. Ze moesten heel wat handtekeningen plaatsen op de boeken van de voorverkoop, maar ook werden er meer dan vijftig exemplaren verkocht. Vriend Roland Van Loo kwam ook de handen uit de mouwen steken om de stand te helpen bemannen.
2. Vriend Fernand Boone die al heel wat vrijwilligerswerk heeft gedaan voor onze vereniging moest op 7 september opgenomen worden in het ziekenhuis. We wensen hem veel sterkte toe en beterschap.
3. Op zaterdag 25 september is onze vereniging present in het Mediacenter in Oostende voor het VISTIJN. Een informatiestand wordt er opgesteld.
4. Er staat een nieuwe uitgave op de plank nl. over de zeevissen van de Belgische zee. Daar is men nog hard mee bezig.
5. We plannen een groepsreis naar de Champagnestreek op dinsdag 9 november. Het programma daarvoor is nog niet up to date. Wie belangstelling heeft laat het weten aan R. Coelus tel. 059 23 62 37. Half-oktober wordt dan aan wie interesse heeft een informatiebrief gestuurd.
6. Bezoek ook onze tentoonstelling in de Stadsbibliotheek van Oostende van 15 oktober tot 5 november 2004.